

SAKSFRAMLEGG

Til:
Bibliotekstyret

Møtedato:
28.11.2022

Sak:

Foreløpig budsjett 2023 for Universitetsbiblioteket

Innstilling til vedtak:

Bibliotekstyret vedtar foreløpig fordeling av budsjetttrammer for 2023 slik det framgår av saksframlegget

Vedlegg

1. Langtidsbudsjett alternativ 1
2. Langtidsbudsjett alternativ 2
3. Langtidsbudsjett alternativ 3
4. Langtidsbudsjett alternativ 4
5. Foreløpig internhusleiekontrakt UB

Vedtak som har betydning for saken:

- Foreløpig fordeling av budsjett for 2023 – vedtatt i Universitetsstyret 30. september 2022 (ePhorte 2020/7969-24)
- UBs budsjettinnspill utenom ramme for 2023 (ePhorte 2020/7969-16)

Bevilgning 2023

Foreløpig fordeling av budsjett 2023 vises i tabell 1, og ble vedtatt av Universitetsstyret 30. september 2022. Denne fordelingen tar utgangspunkt i forventet tildeling fra Kunnskapsdepartementet (KD), og inneholder dermed flere estimerte variabler. Forslag til statsbudsjett for 2023 ble lagt fram 6. oktober 2022. Forslaget inneholder noen endringer som vil få budsjettmessige konsekvenser for Universitetet i Tromsø (UiT). Blant annet ligger det i forslaget at de studieplassene med hovedsakelig 4 års varighet, som ble tildelt gjennom Utdanningsløftet 2020 (som følge av covid-19 pandemien) ikke vil videreføres. UiTs budsjettramme er derfor i forslag til Statsbudsjett 2023 redusert med om lag 15 millioner kroner. Det er usikkert hvordan Universitetsstyret vil håndtere disse kuttene. Endelig vedtak av budsjett 2023 i Stortinget ventes i løpet av desember. Universitetsstyret vil komme med endelig tildeling til fakultetene i februar 2023. Denne saken tar derfor utgangspunkt i foreløpig tildeling av budsjett 2023.

Tabell 1 Foreløpig fordeling av bevilgning UB 2023

Tildeling ut fra S 25/22 vedtatt av Universitetsstyret (US) 30.09.2022 (ref ePhorte 2020/7969-24)		<i>Tall i hele tusen kroner</i>
Generell basisbevilgning 2022	92 767	
Korrigerings AKM ikke videreført	545	
Sum (nytt grunnlag generell basis 2022)	93 312	
Lønns- og priskompensasjon 3,3 %	3 079	
Rammeendring	-1 278	
Pensjonskutt rekrutteringsstillinger – retting	39	
Pensjonskutt – retting	152	
Endrede reisevaner – kutt	-196	
Overføring midler fra BFE til HNA	800	
Midler fra Universitetsledelsen til HNA	316	
Kutt internhusleiekompensasjon	-29 505	
Nytt grunnlag – internhusleiekompensasjon	22 343	
Stilling utdanningsadministrasjon	1 100	
Sum nye fag/tiltak	-4 951	
Sum generell basis 2023	90 162	
Litteraturmidler	58 500	
Nye fag/tiltak	500	
Merittering av undervisning	1 400	
Sum spesiell basis 2023	60 400	
Samlet basisbevilgning 2023	150 562	

Endringer som Universitetsstyret har lagt inn i budsjettfordelingen og som får konsekvenser for UB, er nytt utgangspunkt for internhusleie. Forventet tildelt andel av generell basis som i utgangspunktet skal dekke 90 % av husleiekostnadene, er trukket ut. Nytt arealgrunnlag, utarbeidet av avdeling for bygg og eiendom (BEA), er lagt til grunn med en dekning på 85 % av husleiekostnadene.

Midler til stilling utdanningsadministrasjon samt midler til High North Academy (HNA) er lagt inn under generell basis, og er på den måten videreført fast slik det er bedt om i innspill til budsjett 2023 fra UB (ePhorte 2020/7969-16). Andre innspill som ikke er tatt med under generell basis, og dermed ikke videreført fast, er midler til pensumlistesystemet Leganto. Meritteringsordningen er tildelt under spesiell basis¹.

Andre innspill til budsjett 2023 fra UB som ikke er nevnt i den foreløpige tildelingen fra Universitetsstyret er prosjekt åpen undervisning, permanentering av skrivesenter for UiT samt midler til utlånsautomater. Eventuelle tildelinger til disse innspillene (uten permanentering av skrivesenter for UiT, som burde blitt lagt til under generell basis), ville normalt blitt tildelt gjennom strategisk fond. I vedlegg 1. til Universitetsstyresaken om fordeling av budsjett 2023, står det at rektor ønsker å avvente fordelingen av de tilgjengelige midlene i strategisk fond til statsbudsjettet for 2023 er lagt frem. Videre står det at rammene for strategisk fond 2023 og

¹ Spesiell basis er tildelinger som ikke skal ha varig virkning og som er gjenstand for årlige vurderinger og korrigeringer.

framover planlegges benyttet til karrieresatsningen UiT Talent² samt delvis kompensasjon for bortfall av gaveforsterkningsordningen³. Allerede vedtatte forpliktelser knyttet til strategisk fond blir videreført som normalt.

Generell basisbevilgning til UB for 2023 utgjør 90 162 millioner kroner inkludert midler til HNA. HNA er midlertidig plassert under øremerkede tiltak, slik at tilgjengelige midler til fordeling uten midler til HNA er 89 046 millioner kroner.

Videre fordeling av generell basis er gjort med utgangspunkt i fordelingen for 2022, korrigert for diverse midlertidige justeringer. Estimerte årsverk for 2023 er 93,4 og estimerte driftsutgifter er lagt på samme nivå som for 2022. Selv med estimert dekningsbidrag, sykepengerefusjoner og andre inntekter, så viser beregnet resultat en økning av de negative avsetningene på 5,7 millioner kroner. Beregningene vises i tabell 2, og inntekter vises med røde tall på samme måte som i regnskapsrapportene.

Tabell 2 – tall i hele 1000

Årsverk		6	49,9	21,2	16,3	93,4
IB (avsetninger per 01.01)	6 005	-1 292	5 126	7 291	-6 640	10 490
Budsjett 2023	UB felles	Ledelse og stab	Publikumstj	Samlinger	Result	Hele UB
Basisbevilgning	-21 304	-6 087	-36 332	-12 351	-12 973	-89 046
Dekningsbidrag	-6 000					-6 000
Andre inntekter	-142		-412		-600	-1 154
Sum inntekter	-27 446	-6 087	-36 744	-12 351	-13 573	-96 200
Lønn		5 002	37 323	15 106	13 497	70 929
Sykepengeref.			-600	-100	-100	-800
NAV ref			-126			-126
UNN			-339	-339		-678
Sum lønnsutgifter	0	5 002	36 258	14 667	13 397	69 325
Driftsutgifter	3 583	180	1 297	565	685	6 311
Internhusleie	26 286					26 286
Sum utgifter	29 869	5 182	37 555	15 233	14 082	101 922
Resultat	2 424	-905	812	2 882	510	5 722
Midlertidig justering	-905	905				
Nytt resultat	1 519	0	812	2 882	510	5 722
UB (avsetninger per 31.12)	7 523	-1 292	5 938	10 173	-6 130	16 212

² Virkemidler for å styrke den faglige kvaliteten og omfanget innen institusjonens forsknings-, innovasjons-, utdannings- og formidlingsvirksomhet for å øke den eksternt finansierte faglige porteføljen og dermed nå målene i strategien.

³ Gaveforsterkningsordningen ble forvaltet av Forskningsrådet på vegne av KD. Private gaver på minst tre millioner kroner gitt til langsiktig, grunnleggende forskning, utløste et tillegg fra staten på 25 %. Ordningen ble avviklet 31. desember 2021

I saken til Universitetsstyret om foreløpig fordeling av budsjett for 2023 forventes det at fakultetene tilpasser aktivitetsnivået til de rammene som framkommer i saken. Det betyr i hovedsak at det ikke er anledning til å øke negative avsetninger.

Internhusleie

I den nye arealgjennomgangen fra BEA viser det seg at UB har blitt belastet for mye i internhusleie over år. Det har fra 2018 vært krav om en egenfinansiering på 10 % av husleiekostnaden (tildelt sum til dekning av internhusleie er 90 %). Dette betyr at beregningen av egenfinansieringen har vært for høy. For 2022 ble det oppgitt fra BEA, etter arealgjennomgangen at internhusleia for UB burde vært 26,4 millioner kroner. Det tilsier at andelen til dekning av internhusleia burde vært 23,7 millioner kroner, som gir en egenfinansiering på 2,7 millioner kroner. I stedet ble egenfinansieringen for 2022 nesten 4,7 millioner kroner (internhusleiekostnad 33,2 millioner kroner, tildelt andel til dekning av internhusleie var 28,5 millioner kroner). Ut fra den nye arealgjennomgangen viser estimerte nye beregninger at UB fra 2018 til 2022 har betalt rundt 5 millioner kroner for mye i internhusleie i perioden.

Langtidsbudsjett

Langtidsbudsjettet er satt opp med fire forskjellige utgangspunkt. Felles for dem er at driftsutgiftene er på samme nivå for alle år med forventning om forsiktig bruk. Unntaket er under UB felles der det er beregnet prisstigning på systemkostnader. Det er lagt til grunn samme forventning som tidligere om at ansatte som går av med pensjon ikke blir erstattet i alle alternativene. Inntektene er basert på beregnede tildelingsrammer for 2024-2027 i vedlegg 5 til styresak S 25/22 i Universitetsstyret.

Alternativ 1. viser at årsresultatet med dagens situasjon kun vil øke de negative avsetningene.

Alternativ 2. viser at ved å flytte utgiftene for Bibsys og Norwaco til litteraturbudsjettet, så vil årsresultatet se bedre ut, men det er fortsatt behov for å ta ytterligere grep for å bedre økonomien på sikt.

Alternativ 3. viser utgiftene for Bibsys og Norwaco under litteraturbudsjettet, og i tillegg er internhusleien justert tilsvarende nedleggelse av psykologi- og jusbiblioteket (PJ).

Alternativ 4. viser utgiftene for Bibsys og Norwaco under litteraturbudsjettet samt 100 % dekning av internhusleien.

Litteraturbudsjettet

Litteraturbudsjettet blir tildelt gjennom spesiell basis, og for 2023 er tildelingen på 59 millioner kroner. Midler fra UNN-avtalen er beregnet til 3,8 millioner kroner, som gir litteraturbudsjettet en total ramme på 62,8 millioner kroner.

De totale kostnadene knyttet til litteratur avhenger av valutakursene ved betalingstidspunktet og prisstigning på bøker fra utenlandske leverandører. Med estimert prisstigning på 5 % og 7 % vil de totale utgiftene være mellom 63,4 og 64,5 millioner kroner. I tillegg vil litteraturbudsjettets dekningsgrad påvirkes av kostnader flyttet fra drift⁴. Tildelte midler til litteratur dekker ikke disse scenarioene, og det betyr at litteraturbudsjettet vil ha et negativt resultat ved årsslutt som igjen vil

---

⁴ Bibsysavgift og Norwaco

føre til negative avsetninger. Det er imidlertid mulig å si opp abonnement for å unngå negativt resultat. Flere av de store avtalene er under forhandling og litteraturbudsjettets dekningsgrad vil avhenge av resultatet av disse. Det er ikke ventet at forhandlingene er klare før på slutten av året. Litteraturbudsjettet er for 2022 vil fjerne de negative avsetningene og bibliotekdirektøren vil budsjettere litteraturbudsjett for 2023 i balanse.

Bibliotekdirektørens vurderinger

Med stadig strammere budsjetttrammer er det nødvendig å ta noen grep for å unngå å øke de negative avsetningene. De ulike alternativene i langtidsbudsjettet viser en gradvis reduksjon av bemanningen, noe som krever at det tas avgjørelser om hvilke deler av tjenestetilbudet UB ikke lenger skal utføre eller nedskalere. Oppsigelser av areal kan bedre situasjonen noe, men utfallet kommer an på hvilke arealer som sies opp. I tillegg vil det kunne bli utfordrende å oppfylle de kriteriene i den strategiske langtidsplanen som nevner etablering og vedlikehold av fremragende samlinger samt gode fysiske læringsmiljø for studenter på alle UiTs campus. Bibliotekdirektøren er fortsatt i dialog med universitetsledelsen om en samling av bibliotekene i Breivika.

Tjenester som ikke er prioritert gjennom UiTs budsjett

Som nevnt innledningsvis i saksfremlegget til foreløpig budsjett for UB er flere av tiltakene gitt gjennom innspill til budsjett 2023, ikke blitt prioritert gjennom universitetsstyrets budsjettbehandling. Dette får naturlig nok konsekvenser for de tjenestene som det ikke er økonomisk dekning for. Dette gjelder:

Pensumlistesystemet Leganto

Universitetsstyret har ikke gitt midler til fremtidige lisensutgifter til Leganto, og UB er heller ikke gitt noen kompensasjon for belastede utgifter hittil. Dette til tross for tydelige tilbakemeldinger om at dette er en utgift UB ikke klarer å håndtere uten at dekning av utgiften følger med. Lisensen har for øvrig en ikke ubetydelig prisøkning for 2023, og UB har i tillegg satt av personalressurser til arbeidet med Leganto. Bibliotekdirektøren anbefaler at denne tjenesten avvikles i tråd med det bibliotekstyret har signalisert i budsjettinnspillet.

Skrivesenteret

HSL søkte i 2019 om midler til å utvide sitt tilbud om skrivehjelp til studenter til å gjelde hele UiT. UB fikk gjennom denne satsingen i oppdrag å sette opp en fellestjeneste til alle studenter. Tjenesten gir praktisk veiledning av studenter i akademisk skriving. Prosjektperioden utløper sommeren 2023. Det er ikke bevilget midler gjennom budsjettet for neste år til permanent drift av Skrivesenteret, og bibliotekdirektøren kan følgelig ikke anbefale en videreføring. Konsekvens er nedlegging av tilbudet fra og med sommeren 2023.

Tjenester som berøres av generelt nedtrekk i rammen

Universitetsbiblioteket valgte å møte ABE-kuttene med en nedbemanning. Det ble satt et måltall for hvor mange årsverk som skulle reduseres, og reduksjonen ble oppnådd gjennom at man holdt stillinger ubesatt og etter prinsipper om naturlig avgang. Reduksjonen i tildelt ramme har etter de første kuttene i 2018 fortsatt. Bemanningen for UB er nå på et minimum, og praksisen med å unngå å ansette ved oppsigelser og pensjonerings går hardt utover tjenestetilbudet.

I motsetning til ved en styrt avvikling av tjenester, vil man gjennom denne måten å nedbemanne på ikke i like stor grad ha personalressurser som kan omdisponeres. Reduksjon i årsverk skjer derfor etter en mer tilfeldig orden ved at medarbeidere sier opp, eller går av med pensjon. Det eneste elementet av styring i denne prosessen har vært at man ikke har tatt noe av dette nedtrekket

på bibliotekene utenfor Tromsø. Dette er små bibliotek med mellom 1,5⁵ og 4 årsverk, og det har vært vanskelig å se for seg en stabil drift uten en slik minimumsbemanning.

Servicelinja ved Campus Tromsø

De tjenestene som i størst grad har blitt berørt av nedtrekket, som er gjennomført i tidsrommet 2018-2022, er utlånstjenesten og den generelle servicelinja samt de fysiske læringsmiljøene ved bibliotekene i Breivika. Det er også her den største andelen av fagmiljø og studenter oppholder seg. Dette har medført at det over tid har vært vanskelig å sikre bemanning av skrankene, og det har medført stor slitasje på medarbeiderne som utfører de tjenestene som er knyttet til den type brukerkontakt som foregår i de fysiske bibliotekrommene.

Bibliotekdirektøren har over tid sett på muligheten for å samle de tre bibliotekene i Breivika i ett bygg⁶. Dette ville kunne gitt både et godt tverrfaglig studiemiljø for studentene, en mer samlet faglig tjenesteportefølje mot fakultetene samt gitt innsparinger på driften av bibliotekene. Det ville også kunne gitt UB et handlingsrom for å styrke tjenesteutvikling rettet mot det fysiske læringsrommet.

Slik situasjonen er nå, med stor usikkerhet om det blir en slik samling i nær fremtid, er det behov for å øke bemanningen i servicelinjen i Tromsø. Budsjettet tillater ikke de økte utgiftene som følger med økt bemanning, og bibliotekdirektøren vil derfor vurdere å se på løsninger med bruk av andre ressurser i skrankene eller redusere andre tjenestetilbud.

Mulige tiltak

Ved å legge ned Psykologi og jusbiblioteket (PJ) vil, hvis andre avdelinger er interessert i disse lokalene, estimert innsparing være rundt 2,6 millioner kroner per år. Per i dag er det mulig å fordele de ansatte på kontorplasser på de to gjenværende bibliotekene i Breivika. En flytteprosess vil være krevende og den vil trolig gi en kostnad i første omgang, men på sikt er målet å kunne drifte de to gjenværende bibliotekene mer effektivt.

Det bør også igangsettes en gjennomgang av arealbruk på alle de fysiske biblioteklokasjonene driftet av UB. På de små bibliotekene er det imidlertid lite å hente på personellsiden da disse bibliotekene er meget lavt bemannet, men det kan være innsparing på husleiekostnader.

I tillegg til servicelinjen og de fysiske bibliotekenes tjenester, er det også et økt press på andre tjenester. Bibliotekdirektøren anbefaler derfor at det foretas en helhetlig vurdering av UBs tjenestetilbud til fagmiljøene ved universitetet, med tanke på en nedskalering/justering.

Oppsummering

En vesentlig reduksjon av utgiftene lar seg vanskelig gjennomføre på kort sikt. Kortsiktige løsninger er å flytte utgiftene for Bibsys og Norwaco⁷ til litteratur for å avlaste driftsbudsjettet noe. Norwaco-avtalen har av ulike grunner ligget under UB-felles, men hører hjemme under litteratur og medietilbudet til fagmiljøene. Kostnaden for Norwaco er på om lag 0,12 millioner kroner, mens Bibsys-avgiften er på om lag 2,6 millioner kroner og er en helt nødvendig systemkostnad for å gi fagmiljøet en god tilgang til litteraturressursene. En slik flytting av utgiftsposter vil redusere tilgjengelige midler til litteratur tilsvarende. Litteraturbudsjettet er i tillegg utsatt for valutasvingninger, og slik det ser ut per i dag har den norske kronen svekket seg mot de valutaene vi handler størsteparten av litteraturen i.

---

⁵ Hammerfest har 1,5 ansatte i sitt bibliotek.

⁶ Først foreslått i 2019.

⁷ Norwaco er en opphavsrettsorganisasjon som inngår avtaler om sekundær utnyttelse av lyd og levende bilder.

Foruten flytting av utgiften for Bibsys og Norwaco til litteraturbudsjettet, så vil ulike tiltak som velges ikke ha en umiddelbar effekt. Dette skyldes at det meste av kostnadene er knyttet til lønn og husleie.

Budsjett 2023 og årsresultat

Universitetsledelsen har gitt klare signaler om å drifte innenfor tildelte rammer. Dette betyr at en gjennomgang av tjenestetilbud og utgiftsposter er påkrevd. Per i dag er det de to bibliotekavdelingene, Publikumsavdelingen og Avdeling for samlinger, samt UB felles, som har negative avsetninger. Result og Stab har positive avsetninger. Bibliotekdirektøren foreslår at budsjett 2023 legges opp etter tabell 3 der utgiften for Bibsys og Norwaco er flyttet til litteraturbudsjettet.

Tabell 3 – tall i hele 1000

Årsverk		6	49,9	21,2	16,3	93,4
IB (avsetninger per 01.01)	6 005	-1 292	5 126	7 291	-6 640	10 490
Budsjett 2023	UB felles	Ledelse og stab	Publikumstj	Samlinger	Result	Hele UB
Basisbevilgning	-21 304	-6 087	-36 332	-12 351	-12 973	-89 046
Dekningsbidrag	-6 000	0	0	0	0	-6 000
Andre inntekter	-142	0	-412	0	-600	-1 154
Sum inntekter	-27 446	-6 087	-36 744	-12 351	-13 573	-96 200
Lønn	0	5 002	37 323	15 106	13 497	70 929
Sykepengeref.	0	0	-600	-100	-100	-800
NAV ref	0	0	-126	0	0	-126
UNN	0	0	-339	-339	0	-678
Sum lønnsutgifter	0	5 002	36 258	14 667	13 397	69 325
Driftsutgifter	830	180	1 297	565	685	3 558
Internhusleie	26 286					26 286
Sum utgifter	27 116	5 182	37 555	15 233	14 082	99 169
Resultat	-330	-905	812	2 882	510	2 969
Midlertidig justering	-905	905				
Nytt resultat	-1 235	0	812	2 882	510	2 969
UB (avsetninger per 31.12)	4 770	-1 292	5 938	10 173	-6 130	13 459

Årsresultatet regulerer nivået på avsetningene, og med begrensede økonomiske rammer blir det særskilt viktig å følge opp hvordan plasseringen av årsresultatet slår ut for hver avdeling. Plasseringen av årsresultatet for de ulike avdelingene har betydning for hvor de negative avsetningene øker. Det gis ikke anledning til å øke positive avsetninger for de avdelingene dette gjelder. Et eventuelt positivt resultat ved årsslutt skal enten redusere negative avsetninger ved egen avdeling eller avregnes mot UB felles der bibliotekdirektøren vil avgjøre eventuell videre plassering. Dette gjelder også utsatt aktivitet på øremerkede tiltak uten krav om tilbakebetaling. Litteraturbudsjettet gis ikke anledning til å øke negative avsetninger, men må holdes innenfor en ramme på 62,8 millioner kroner.

Johanne Raade
bibliotekdirektør
—
johanne.raade@uit.no
77 64 51 21

Kjersti J. K. Heim
seniorkonsulent
—
kjersti.heim@uit.no
77 64 41 38

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1   Langtidsbudsjett alternativ 1
- 2   Langtidsbudsjett alternativ 2
- 3   Langtidsbudsjett alternativ 3
- 4   Langtidsbudsjett alternativ 4
- 5   Foreløpig internhusleiekontrakt UB